

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Azerdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részére évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reclamatiók, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyl. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intéződek.

*

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négysz. cm.) 6 k., féoldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A K. ZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

A rajok elhelyezése.

A méhészetben, mint minden dologban, a legelső, hogy az alapot jól tegyük le, mert azon nyugszik a haladás és a jövő biztosítása. Az alap a méhészetben nem más, mint a rajok befogása és alkalmas módon való elhelyezése. Ez az a munka, amely a jövőt, a hasznot kellőleg biztosítja, mert a helytelenül befogott vagy megkinzott raj, ha jól helyeztük is el ritkán épül úgy fel, hogy egy-két év után valami kis hasznot hozzon, annál kevésbé számíthatunk azon rajok életrevalóságára, melyeket nem helyeztünk el kellőképen.

A rajok befogása körül, — bármint szépitjük is a dolgot, — sok bajlódás és kellemetlenség van ugyanmilyira, hogy a körülményekhez képest többé-kevésbé meg vannak kintozva a kaptárba való helyezésig. Azok a rendkívüli esetek, a mikor a rajok befogása simán minden kellemetlenség nélkül foly le, csak esemény számba mennek, a mi a raj letelepedési helyétől és a befogó ügyességétől függ.

Ha már a rajok befogása körül a legnagyobb ügyelet mellett sem lehetünk elég kiméletesek azok elhelyezése és a

kaptárba való elhelyezése körüllegyünk eléggé tapintatosak és előrelátók.

Sok évi tapasztalatom után egy általános elv birtokába jutottam a rajok elhelyezése tekintetében, melyet ma is, mint a legjobbat követek, s azt hiszem csak használok vele, ha tisztelt méhésztársaimmal is közlöm.

Mielőtt a rajzás megkezdődne, annyi kaptárt rendezünk be jó előre — és helyezzük a méhes azon helyére, a hol azokat állandóan tartani fogjuk, — a hány rajra számítunk a törzscsaládoktól.

A felállított kaptárakat, ha ujjak dörzsöljük be belülről olyan viásszal, a melyben sok illatos propolist olvasztottunk fel, hogy az új deszka szaga eltűnjék s a rajt a törzscsaládban érzett illatra emlékeztesse.

Helyezzük a kaptárakba lépkezdéssel ellátott kereteket, — a melyeket méhfüvel dörzsölünk be, — oly módon, hogy csak az alsó sorban legyenek keretek oly számmal, a mennyit a befogott raj el képes fedni.

A keretek fölébe, azoktól 0.5 c/m magasságban helyezzük el a fedődeszkákat, hogy az így elkészített hely a kaptár felső részétől teljesen el legyen zárva.

Mikor a betogott rajt a kaptárba akarjuk belakolni, melegített vízzel kevert mézet tegyünk lapos edényben a kaptár aljdeszkájára, hogy annak felgőzölgő illatától a raj barátságos otthont találjon a kaptárban.

A kasba befogott rajt rendszeren be szokták — a seprőgarat segélyével — zuditani a kaptárba, a mely a legbarbárabb szokás, mert az egymásba kapaszkodott méhek ezreinek törik le a lába s ezáltal munkaképtelenné válik. Tehát ez a bezuditó eljárás több méhet pusztít el, mint a göromba rajbefogás.

A rajbefogásnál mellőzöm a kas használatát, a helyett egy fenékkal ellátott ▲ alakú alkotmányt használok, melynek magassága a kaptár alsó keretosztályánál nem nagyobb, szélessége pedig a kaptárba befér s a melynek függőleges, röplő nyilással ellátott oldala fölfelé nyílik.

A raj befogásakor ezt az oldalt felnyitva használom s

azután lecsukom, hogy a röpülő nyíláson át a még künnmaradt méhek is behuzódjanak.

A rajnak a kaptárba való lakolásakor a rajfogó kiálló aljdeszkáját a kaptár aljdeszkájára illesztvén a függőleges oldalt lassan felemelem s annak végét a fedődeszkákra téve az egész alkotmányt a kaptárba betolom.

A méhek a ferde oldalon fölfelé igyekeztvén a nyert tér azokat a kaptárba való bevonulásra ösztönzi, melynek belseje nekik tetsző illattal és csemegével levén ellátva, abba lassanként behuzódnak a kereteket ellepik és munkához fognak.

Az ilyen elhelyezés a rajt megkiméli a kinzástól, az fel nem zudul, henem csendes morajlással vonul otthonába. — Tehát az elhelyezkedés csendes, békés s ez a haladás, fejlődés alapja.

A rajbefogót $\frac{1}{2}$ — 1 óra mulva a kaptárból csendesesen kihuzzuk, az esetleg rajta maradt méheket leseperjük, az ablakot föltesszük s a család nyugodtan kezdi hasznos munkáját.

Sándor.

A mülép.

A méhesben évenként sok léptörmelék gyül össze, a mit egyesek számba nem vesznek, hanem mint haszontalan aprólékos dolgot a szeméttel együtt kisöpörnek. Tömerdek viasz fogy el ezen meggongolatlan gazdálkodás mellett, holott ha összegyűjtenők a sok morzsalékot, nem kellene a valódi viasz után kiabálni.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a pergetésnél az edényben maradt törmelék tiszta viasz, mert a letört sejtek, ha bármilyen mülépre vannak építve, tiszta méhtermékek sokkal többet ér abból egy kis marok, mint 5 — 6 tábla régi lép, amelynek minden zsengeje kiaszott s voltaképen már csak a beszáradt többrendbeli nympa-hártyából áll.

A viasz kiolvasztása nem kis gondot ad a méhészeknek

hogy abból a léptörmelékből a viaszt a legutolsó cseppig kiszedjük. Az volna a legideálisabb alkotmány, a mellyel ezt el tudnók érní, de fájdalom e mai napig olyan eszköz, a mivel a viaszt teljesen ki tudnók olvasztani nincsen. Én legalább nem ismerem.

A sok eddigi nagyhangon reklamirozott viaszolvasztó közül egyik sem felel meg ennek a célnak s ha szoros bírálat alá vesszük a különbönbél különböféle komplikált kezelés mellett sem érnek többet annál a régi és egyszerű módszernél, hogy zsákba tesszük és kifőzzük.

Meglehet ugyan, hogy e lapok mult számában Vajnovszky által közzétett cikkben tárgyalt viaszajtoló megközelíti a várt eredményt, de én ugyan még ki nem próbáltam tehát cikkem erre vonatkozó része találmányát nem is érintheti.

Nyáron át a napviaszolvasztó is megteszi ezt a munkát azon előnyével, hogy sem tüzet sem felügyeletet nem igényel.

Mindazonáltal ugy a napon, valamint a tűzön való viaszolvasztás bármilyen ügyelet és szakszerű kezelés mellett történjék is, a viasz összetételét lényegesen megváltoztatja.

Ismeretes a napsugarak vegy- és színbontó hatása, amelyet nem kerülhet el a napra kitett viasz sem, de ugyancsak vegybontó hatást gyakorol a viaszra a kifőzés is, mert ugy ennek, mint a napnak meleget árasztó sötét kisugárzása van, a mely az olvadást idézi elő, de egyszersmind a természetes viasz anyagát vegyileg is felbontja.

Ebből következik, hogy a legtisztább olvasztott viasz sem azonos azzal a viasszal, melyet a méhek termelnek; hiányzik abból valami, amit az ember észre sem vesz, de a méhek igen. Ha már most a műlépkészítésnél az amugy is nem tökéletes viasz még más anyagokkal keverve kerül a méhek lakásába, ne csodálkozzunk, ha azt nem fogadják szívesen.

A rendes eddig ismert olvasztási módszerek által nyert tiszta minőségű viasz — habár alkotótészéből hiányzik valami — ipari, művészeti és háztartási célokra teljesen alkalmas, sőt ezen eddig ismeretlen alkotórésznek elégése, elpá-

rolgása vagy bárminő processuson történő megsemmisülése teszi lehetővé azt, hogy a viaszt ilyen célokra használhatjuk. Ugyanis a természetes viasz. — a melyből a méhek sejtjei építvék — sokkal szilárdabb, sokkal törekenyebb, mint kiolvasztott állapotában. Ezt a szilárdságát valószínűleg attól a ragasztó anyagtól nyeri, amelylyel a méhek a kiizzadott viasz lemezeket az építéskor egymáshoz erősítik. Ez a ragasztó anyag teszi szilárddá, szárazzá és ez tűnik el az olvasztás alkalmával.

Kísérlettel meggyőződhetünk erről, ha olvasztott viaszból készített mülép közfalat és egy olyan sejt-közfalat teszünk a kaptárba, melyet maguk a méhek építettek, de a sejteket arról levágtuk, észrevevessük, hogy a mülép többé kevésbé meg fog nyulni — (a kaptár belsejének hőfoka szerint), de a méhektől épített közfal a kaptár légkörének bármily nagy hőfokát változatlanul kibírja, csupán a belé helyezett méz sulyától és attól is inkább letörik, de meg nem nyulik. Ebből kifolyólag a méh lakásokban elhelyezendő mülépnek föltétlenül tiszta viaszból kell állania.

A viasz olvasztást minden méhésznél két célból eszközölheti: vagy műiép készítésre vagy eladásra. Mindkét célra az olvasztást egyazon módon kell teljesítenie, hogy valódi viaszt nyerjen és még akkor is, ha a legtökéletesebb olvasztókészülékkel olvasztja fel; nem kerülheti ki, hogy abból valami odatartozó meg ne semmisüljön és hogy abba valami idegen anyag (pl. virágpor) bele ne jusson.

Gyakran megtörténik, hogy a rossz olvasztási módszer mellett a viasz elő vagy elég és ilyenkor nemcsak — valószínűleg lényeges alkotórészeinek megsemmisítésével — eredeti tulajdonságát elvesziti, hanem színében és illatában is változást szenved. Legvalószínűbb, hogy ezen állapotában még ipari célokra sem lesz olyan alkalmas, annál kevésbé mülépek készítésére.

És ha a valódi viasz is ily lényeges változásnak van alávetve, mit tegyünk? Az előadottak mind olyan elkerülhetlen változások amit megakadályozni képesek nem vagyunk, legalább arra legyünk tekintettel, hogy olyan mülépet ké-

szítsunk a melyben, ha a hiányok pótolva nincsenek is, de adjunk hozzá olyan anyagot, amely a viasz anyagát — a rugalmasság megszüntetésével — szilárddá teszi. Természetes, hogy ennek a pótléknak sem szabad a méhek termékeinél másabb anyagnak lennie s én ezt az anyagot a kaptárakból összegyűjtött méhszurok vagy propoliszban vélem feltalálni.

A propolisszal vegyített valódi viasz a műlépgyártás legalkalmasabb anyaga. Ha eltaláltuk azt a mennyiséget, amely a két anyag legcélszerűbb vegyítéséhez szükséges, a kaptárban való megnyulás veszélye nélkül képesek leszünk egész keretre való műlépet alkalmazni.

Némelyeknek azt a nézetét, hogy a műlép lapokat -- a megnyulás veszélye ellen — vastagokra kell készíteni, nem osztom, mert azt a méhek amugyis megvékonyítják, amely műveletre eltöltött idő alatt a sejtközfalakat fogják kiépiteni.

Fődolognak azért mégis csak azt tartom, ha a viasz helyes, gazdaságos kiolvasztására alkalmas készülék birtokába legyünk, hogy a viaszt a sonkolyból lehetőleg jól és célszerűen kiszedhessük s erre kérem t. méhésztársaimat, hogy a kaptárak cifrábnál cifrább alakja helyett egy ilyen eszköz kitalálásán fáradozzanak.

Kálmán.

Az első esztendő.

»Minden kezdet nehéz« mondja a közmondás, de ezt csupán a munkára értik általában, pedig az egész természetben bármerre tekintünk is, a felhozott közmondás látszik érvényesülni.

A méhek életében is a kezdet ritkán szokott fényes eredménnyel kecsegtetni, annál kevésbé hozza meg a legcsekélyebb hasznot is.

A rajok, ha korán fejlettek ki az anyatorzsból, őszire leggyakrabban erős törzsekké fejlődnek s ritkán még egy kevés fölösleggel is szolgálnak, azonban általában csak egy-

szerű családok lesznek a nélkül, hogy ennél többre számíthatnánk tőlük.

De nemcsak a késői rajok, hanem maguk az idegen vidékről, vagy még közeli helyekről áthelyezett törzscsaládok is megsínylik az első esztendőt s tőlük a gazda leggyakrabban hasznot nem lát s ez a mumus a kezdő méhészek kedélyét lenyomja s szép reményüket keserü csalódással rontja meg.

Pedig kár a kezdőknek reményt veszteni az első év csalódásával még akkor is, ha a legerősebb törzscsaládokat szerezték be, mert ennek a csalódásnak olyan természetes okai vannak, amelyeken segíteni csak akkor tudnánk, ha a méhek veleszületett természeti sajátságait meg tudnók változtatni, amit ha megtehetnénk, vajjon nem ártanánk-e többet, mint a mennyit használunk vele.

Elégge ismeretes a méheknek rendkívül kifejlődött irányérzéke, tájékozó képessége, hogy órákig tartó bolyongás után is képesek egyenesen a kaptár röpdülönnyilására szállani, ha csak a szél ereje, fáradtságuk vagy a hozott teher röpdülési irányukat a cél előtt meg nem változtatja. Ez a tájékozó képesség indított sok méhészt a kaptárak oly nevetséges felszerelésére, minő pl.: különböző színekre való festés, a röpdülő nyílás fölött számok festése stb., mintha az a szegény méhecske a különböző színeket olyan rendkívül respektálná, vagy mielőtt a kaptárba bemenne felnéz s látja, hogy No. 3, tehát itt lakom (akárcsak az utas a szállókában).

A méhek irányérzéke és tájékozó képessége nem terjed ki ily aprólékos dolgokra s különösen a kaptárba való bejutás nem egyéb, mint egyszerű megszokás, következetesség, amit ugy feltalálunk a házi állatoknál s különösen a macskánál, amely bárhová barangol, akármerre elviszik, hazamegy, nem gazdájához, hanem a megszokott helyhez hűséges.

Az igaz, hogy a közmondás azt tartja »bámul, mint a borju az uj kapun« vagyis az ócska, a már megszokott kapunak megváltozott színe bámulatba ejti, azon megütközik, de korántsem törí rajta a fejét, hanem egyszerűen napirendre tér fölötte, vagy máskép kifejezve érzéki észrevételének hatását

elhomályosítja, megsemmisíti ösztöne, mely a megszokában, a következetességben érvényesül s bemege a kapun, mert oda tartozik.

A méhekkal sem vagyunk különben. A méheket is irányérzékükben a megszokás, a következetesség kormányozza, még pedig fokozott mértékben.

Innen van aztán, hogy a raj vagy a más helyre elvitt régi törzs mindaddig, a míg a méhesben elfoglalt helyével, a vidékkel, annak növényzetével tisztában nincs, egyszóval a hely tökéletes ismeretével nem rendelkezik, érdemleges és hasznothajtó munkára képtelen. El kell telnie egy egész nyárnak, amíg a szükséges megismerés birtokába jut, addig csak a fenntartására legszükségesebb táplálékot gyűjti be (a hely megismerése céljából akkora fáradtsággal, hogy azzal az egész kaptárt megtölthette volna mézzel), de más évben, a mikor a helyet kiismerte, megszokta, kihasználja bőven helyismeretét.

Balogh.

Május a méhesben.

A mezőgazdaság minden ágánál kiváló fontos szerep jut a május hónapnak. Jó május bő esztendő jelent. A méhészetben is ez a hónap mutatja meg, hogy milyen eredményre lehet kilátásunk.

Május hónapban a növények legtöbbje teljes virágzásában van. A gyümölcsfák, az akác, a mezei vad virágok bő terített asztallal szolgálnak méheinknek, a melyből a kaptárak gyorsan telnek meg mézes lépekkal, úgy annyira, hogy sok helyütt nemcsak a téli szükséglet van biztosítva, hanem még szép mennyiségű fölösleggel is szolgálnak.

De erre a mézbőségre csak úgy lehet kilátásunk, ha májusban a mezőgazdaságra oly föltétlenül megkívánt pásztás esőzések vannak. A meleg esők fölváltva derült idővel, nemcsak a növények dús kifejlődését mozditják elő, hanem a virágok nektár tartalmát is, mert ha a május száraz, gyé-

ren virágzanak a fák s a gyér virágzatból hiányzani fog a nektár.

Májusban a családok a gyűjtés arányában szaporodnak s ha az időjárás kedvező a méhlegelőt jól kihasználva a kapárt gyorsan töltik meg mézzel.

Legállandóbb méhlegelőül a rétek vadvirágai szolgálnak.

Ideje tehát, hogy a költőtér bővítsük, hogy úgy a fiasításnak, mint a begyűjtendő méznek elegendő helye legyen. Ezt az elegendő helyet csak úgy biztosíthatjuk, ha törzseinket szemmel tartva arra, vigyázunk, hogy a költőtérben sem a fiasítás sem a méz elhelyezése korlátozva nincs; amit azzal érünk el, ha a már megtelt kereteket, ha nincsenek is bepecsételve onnan kivesszük s a felnyitott mézürbe helyezzük bepecsételés végett, helyüket pedig üres lépekkel töltjük ki, hogy tetszésük szerint fiasítással, vagy mézzel töltsék meg.

A megnyitott mézürt ezután üres lépekkel bővítjük, de csak akkor, ha a költőtérben a telt keretek eltávolítása után behelyezett üres lépek már tele vannak. Ily módon a méztér állandó takarékunk, a mit bátran üríthetünk ki a főhordás utánig, mert a költőtérben maradt mézmenyiség a méhcsalád kitelelésére elegendő lesz.

Ezt elősegíti vagy a család rajzása, vagy a főhordás után való visszafejlődése, amikor a költőtérben még üresen maradt helyet a méhek mézzel töltik meg. Ilyen eljárás mellett a családot egész nyáron át békés munkájában és célszerű elhelyezkedésében nem zavarjuk, ami szabad fejlődését, fenmaradását teljesen biztosítja.

Ne ürítsük ki a mézürt soha teljesen, mindig a régibb mézzel telt kereteket szedjük ki s azokat, amelyek frissebbek és még bepecsételve nincsenek, tegyük vissza a mézürbe. Ne folytassunk rabló gazdálkodást sem a méz elvételeivel, mindig arra törekedjünk, hogy a családnak szükséges mézmenyisége meg legyen.

Ajánlatos a költőtérben egy félig múltal ellátott keretet beadni, hogy a méhcsalád herenevelési ösztöne is ki-

elégítést nyerjen, mert ellenesetben a dolgozós sejtek lerágásával építenek heresejteket s ezen kétszeres munka sok idővesztésükkel jár.

Az erősebb családokból, — ha jó és alkalmas az időjárás, — műrajokat is készíthetünk már e hónap közepe felé, amikor a herék is jelentkeznek. A kellő időben készített műrajok őszig erős családokká fejlődnek.

A természetes rajok is e hó végén már itt ott jelentkeznek, ügyeljünk, hogy a befogás körül kiméletesen járjunk el s elhelyezésüket a lap más részében közlött mód szerint eszközöljük.

A méhészeti szakoktatás.

Az egyes méhészeti szaklapok hasábjain élénk vitákat találunk a kaptárak alakja, nagysága, kezelési módja felől, s a sok pro et contra vitatkozás kimerül a nélkül, hogy egy meghatározott alapon megnyugodott volna. Meddő is a vitatkozás olyan dolgok fölött, a melyek pusztán az egyéni felfogásokban, megszokásban stbben találják támogatásukat.

Azon csodálkozom, hogy a méhek mikénti kezelése körül nem támadt még vita, holott ez a legnagyobb tárgy a mit szőnyegre lehet vetni anélkül, hogy csak két méhésztársa véleménye is találkoznék egymással.

Az egyes szakkönyvekben gyakran sablonosan le van írva a méhek mikénti kezelése, de ha végig járnók a méhésztársakat, kettőt sem találunk, akik minden tekintetben ez általánosan hirdetett módszer szerint kezelnék méheiket

A természeti fekvés, éghajlat s a jó ég tudná megmondani mennyi mindenféle közrejátszik a méhek kezelésének módozataihoz s a sokféle kezelés végül mégis csak egy végső eredményt tüntet fel, egy célra vezet a méhek hasznosítására.

El sem tudnám számlálni azt a sok módszert, amit magam különböző helyeken láttam, amiről fogalmam sem

volt, s ami az én módszeremmel nem hogy nem találkozík, de sokszor homlokegyenest ellenkezik s mégis ugyanazon célt szolgálja.

Ez a különböző kezelési mód, mely egyformán meghozza a maga várt gyümölcseit úgy képzelhető a hazánk központi egységes szakoktatása mellett, mint a hogy a kertész az egyenes vad törzseket egyenes galyakkal oltja be, de azok idővel különböző irányu hajtásokkal egyformán teremnek.

Ez a mi központi egységes szakoktatásunk előnye, hogy oly biztos alapot nyújt a közönségnek, melynek minden egyes ágazatára a felvilágosult hallgató bátran építheti tapasztalatait s tovább haladhat, de a melyről, ha lelép ingó talajra építkezett s munkáját a legelső vihar lerombolja.

A legszebb példáit találjuk az alap helyességének akkor, amikor a kezdő méhész az egyenes irányu oktatás alapján, mintegy az önálló vizsgálódásra kellő tájékozást szereztén, érvényesítheti tapasztalatait s nincs lekötve semmi lineáris rendszernek, mert olyan befejezett egészet kapott, amely új eredmény, új tapasztalat alapját képezi.

Ez a haladás, hol meg van a befejezett egész, de nem nehezedik ólomsúlylyal sem az elmélet sem a gyakorlatra, de nem is változtatja meg magát, mert amint *kilépett az egység korlátai közül*, ezen lépésével *korlátok közé szorítja a végtelen elme gyakorlati és elméleti szabadságát, önállóságát*,

Méhészeti szakoktatásunk ezenalapjában egyszerű tökéletessége lehetővé teszi az általános és fokozatos fejlődést, ha nem is az elmélet, de a gyakorlat terén, a hol egyedül gyümölcsöző az eredmény és nekünk az kell.

Most a mikor új tanfolyamok nyitnának nem kell szem elől téveszteni az alapot ez az oktatók erkölcsi kötelessége, s munkájuk eredménye meg fog látszani abban a haladásban, amit az alapismeretekkel bővelkedő hallgatók a tökéletesség és fejlődésben önállóan mutatnak meg.

Matossa Károly.

T. Lakatos Károly urnak.

A „Méhészeti Közlöny« f. évi februári számában közzétett „Körkérdés“-re van szerencsém a következőkben válaszolni:

1. A méhkenyér általában mérgezési tüneteket nem okoz, hanem kellemetlen íze undort gerjeszt, legfőleg akkor lehet mérgező hatása, ha az erjedésbe vagy penészesedésbe ment át.

2. A méhek igen is látogatják a mérges növényeket, úgy méz, mint virágpór szedése céljából, ilyenek a dohány, a maszlagos redőszirm, a beléndek stb.

3. A méz mérges is lehet igenis, ennek példáit nálunk ritkán, főleg olyan vidékeken, a hol a mérges növények nagy számban tenyésznek pl. dohánytermelő vidékeken. Azonban Indiában napirenden van a mérges méz, a hol a tömérdek mérges délszaki növény virul a tropikus ég alatt. Valahol olvastam, hogy az óriási méhek elő és hátsó Indiában inkább kedvelik a mérges növényeket s ennek méze szintén mérgesléc, mert a méz nem más, mint a növény nedvének felszívó legfinomabb része. Egyébiránt a hangyasavval teltített méz is egyik-másik élvezőre mérgezőleg hat.

Vitályos Gáspár.

Uj Méhész egyesület Székelyudvarhelyt.

Mint a lapok utján értesültünk március hó 21-én Székelyudvarhelyt „Székelyudvarhelykői Méhészegyesület“ cím alatt új méhész egyesület alakult a székelyföldi kirendeltség sokat ígérő biztatására azon jelszó mellett, hogy a „Székelyföldiek éghajlati viszonyainál fogva nem való az alföldi módszer a gödöllői és más meleg vidéki tudomány, hanem oda különös specialis méhészeti irányt kell teremteni és alkalmazni“, ugv látszik, hogy némelyek megfeledeztek arról, hogy a 29. év óta fennálló Erdélyrészi Méhész egyesület is Erdélyben Kolozsvárt van s éppen annak idején ily célból alakult s szolgálta s szolgálja ma is fokozottabb mérvben a méhészet ügyét különös tekintettel az Erdélyi specialis viszonyokra.

Mi örvendünk az egyesülésnek, de nem a szétdarabolt egyesülésnek, mert az ilyen apróbb s külön elvet hirdetni akaró egyesületek magának a nagy eszmének ártanak.

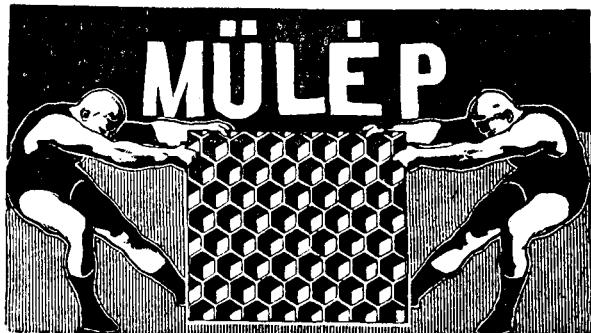
Mindig jobb egy 29 éves multtal — tapasztalatokban csatlódásokban már megedzett egyesülethez csatlakozni s azt erősíteni, mely ugyanazon elveket szolgálja — sem mint szalmaláng módjára — a mai üres ígéretek korszakában megfontolás nélkül fiatal fa árnyékába a zápor ellen oltalmat keresni.

Irodalom.

„A Gazda“ címen egy köz- és mezőgazdasági hetilap első számát vettük, amely a kis- és középbirtokosok érdekeinek felkarolását vette programjába. — Már első számában is több figyelemre méltó cikket közöl, többek között Szabó István (nagyatádi) orsz. képviselőtől „A volt úrbéres gazdák sérelmei“ tárgyában, továbbá a kisbirtokos-osztály szempontjából a mezőgazdasági kamarákról Szakcikkeit a legelőkelőbb szakírók: mint Kovácsy Béla gazd. akad. igazgató, Dr. Barna Balázs, Hegyi Dezső, Szilárd Gyula, Flóderer Sándor gazdasági akadémiai tanárok írták s többi rovatai is előkelő színvonalon, de mindenkor a kis- és középbirtokosok érdekeinek szemmeltartásával vannak szerkesztve.

Tiszta viaszból

bármely nagyságban csomagolással
1 KILÓ 5 KORONA.

Szállit:
Jóó István ker. teleps
Komárom.

Pályázati hirdetemény.

Az „Erdélyrészi Méhész-Egyesület“ Kolozsvárt házsongárdi méhtelepén az 1909. év folyamán három időszaki méhészeti tanfolyamot fog tartani a következő beosztás mellett: július hó 8—25-ig és augusztus hó 5—22-ig a néptanítók számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden egyes vidéki tanfolyamhallgató annak tartama alatt napi három korona segélyben fognak részesítettetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel, kik kötelesek úgy a délelőtti, mint délutáni előadásokon pontosan megjelenni. A pályázni szándékozők felhivatnak, hogy folyamodványukat, melyben a tanfolyamra való felvételüket kérik az „Erdélyrészi Méhész-Egyesület“ Elnökségéhez Kolozsvárra címezve, a tanfolyam megkezdése előtt legalább egy félhónappal nyujtsák be.

Kolozsvár, 1909. április hó 1-én.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület elnöksége.

28784. szám IX.A-2

Pályázati hirdetemény.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1909. év folyamán hat időszaki tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: június 14—27. lelkészek, július 1—18-ig és július 26-tól augusztus 12-ig néptanítók, végre augusztus 15-28-ig női hallgatók részére.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes el-
látásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik
pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják s
a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16 vonal-
szakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy
és vegyes vonatok III. kocsiosztályában érvényes féláru menet-
jegy váltására jogosító igazolvány küldetik, melynek ára a visz-
szautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való utazáskor fog
megtérítettetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A
pályázni szándékozók felhivatnak, hogy a foglalkozásuknak
megfelelő tanfolyamra való felvételt kérlemző 1 koronás bé-
lyegjeggyel ellátott folyamodványukban a vármegye lakóhely,
utolsóposta és vaspályaállomást pontosan megjelölve azt a m.
kir. földmívelésügyi miniszterhez címzetten felettes hatóságuk
utján, az állandó alkalmaztatásban nem lévők pedig illetékes
községi előljáráóságuk láttamozásával az illető tanfolyam kezdete
előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be.

Budapest, 1909. évi február hó 11 én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

TARTALOM: A rajok elhelyezése. *Sándor.* — A műlép. *Kálmán.* —
Az első esztendő. *Balogh.* — Május a méhesben. — A méhészeti szakokta-
tás. *Matossa Károly.* — T. Lakatos Károly urnak. *Vitályos Gáspár* — Uj
Méhész egyeslet Székelyudvarhelyt — Irodalom.

== Szavatolt ==
valódi méhviaszt

bármily mennyiségben veszek a
legmagasabb napi áron előzetesen
beküldött minta és árjelzés szerint

Patka Venczel
Borszék Csikmegye.

Kitünően áttelelt méhcsaládok

sürgösen eladók, Kovács Márton
méhészetében **Torockón**; eladó to-
vábbá egy jó eszterga. Válaszbélyeg.

Méhészek
kedves lapja a **SZÉTTÉKINTŐ MÉHÉSZ**
eddig megjelent 10 évfolyama 23 K. kedvez-
ményes árban kapható (mintegy 600 képpel).
Külön rendelve egy-egy évfolyam ajánlott kül-
dással 3 K. Kiváratra mutatványszámot küld.

GALLOVICH ISTVÁN

szerkesztő. Szeged.

Székely méhrajokat

1 kl. súlyosabbat június végéig 9 K. — Később 8 K.

Termékény anyát kísérő méhekkel 3 K.

Szállit: **Ambrás András**, Székelyzsombor.

Az Erdélyrészi Méhészegylet kolozsvári telepén, hogy tagjai jutányos áron csinos és jó kaptárakhoz juthassanak

a kaptárkészítést bevezette.

Miután az egylet belélete iránt inkább érdeklődő tagok erről közvetlen tudomást szereztek s nagyobb rendelményeket tettek; felhívjuk t. tagtársainkat, hogy ha kaptárszükségleteik beszerzése céljából e kedvezményt igénybe venni óhajtják, e szándékukat a *kívánt mennyiség és szállítási idő megjelölésével mielőbb bejelenteni* sziveskedjenek, mert a rendelések csupán a bejelentések beérkeztek sorrendjében lesznek elintézhetőek.

Egy jó anyagból, csinosan elkészített kaptár ára felszerelve Kolozsvár állomásra szállítva tagoknak 3 korona, nem tagoknak 11 korona.

Diszesebb kiállítású, festett vagy adott méret szerint rendelt kaptár a munka nagyságához képest drágább.

Megrendelések Dr. BALÁZS FERENCZ főtitkár urhoz Kolozsvár, Mészáros-utca 3 sz. intézendők.

Műlépek

saját olvasztású szép sárga méh-
viaszból ásványviasz keverék
nélkül

1 kgrm. egyleti méretű (préselt) 50 drb. 6 K. 1 kgrm. 40 drb. 5.80 K.
1 kgrm 30 drb. 5.60 K. Vastag öntött műlép tetszés szerinti nagyságban 1 kgrm. 5 korona.

— Szállítási költség megrendelőt terheli. Valódi méhviaszért fele súlyú műlépet küldök. —

A múlt évben öntől rendelt vékony műlépekkel a legnagyobb mértékben meg voltam elégedve. A méhek igen szépen kiépítették s minthogy utasítása szerint használtam azokat, semmi kellemetlenségem nem volt. Podráczky Dezső Szalonca. Trencsén vm.

Megrendelés: Nagyvárad, Halász-utca 554. sz.

Vajnovszky Vinceze

méhészhez intézendő.

Eladó pergetett tiszta méz

5 kilós dobozokban 7 koronaért

kapható **Marosludason**

Lőrinczi Lajosnál.